

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

Ритерска улога Србије и подлост и издајство Бугарске

Улога Србије у европском рату била је једна од најлепших, а њена пропаст најтрагичнија — пала је мучким ударом с леђа од «браће» Бугара.

Ова светска катаклизма која је као Демаклов мач, већ четрдесет година висила над главом свих европских држава, захватила је и нашу малену Србију која је тек турела мач у корице од последњих балканских ратова којима је осветила тужно Косово.

Сва је њена амбиција била да донесе слободу и правду својој потиштеној браћи у Турској, у чему је, узгред буди речено, потпуно успела и да у слози и љубави живи са свима својим суседима.

Ова скромност у политици која је потпуно одговарала нашим меким словенским осећањима, схватана је у политичким круговима ван наше земље као слабост и недостатак идејала што је многе окуражавало да према Србији заузимају тон који можда себи не би допуштали да је се она на исти начин исправала и постављала захтеве чије би тежње прелазиле преко туђег плота.

И разочарење насртљиваца било је велико кад су наилазили од њене стране на мушки отпор коме се нису надали.

Такво је било њено држање у односу схватања своје дужности према себи и својим суседима.

Њено пак гледиште на судбину Балкана, на коме она узима један тежак положај, било је потпуно у складу, у извесним случајевима и на своју штету, не само са њеним сопственим интересима него и са интересима свих њених балканских суседа. То је гледиште она изразила у више прилика преко својих најмеродавнијих људи: *Балкан балканским народима*. У балканским ратовима овај принцип усвојиле су и све државе у Европи које су се одрекле нечасне улоге подјармљивања потпуно формираних и цивилизованих народа и претварања њихових земаља у колоније. Као што је појединац у цивилизованој држави слободан

и под заштитом закона, тако су и европски народи и државе признате за међународне јединке са правом на слободан развитак.

Међу свима европским државама нашле су се неколике које су се подмукло претварале да су у потпуној сагласности са горњим напорима, које бисмо могли назвати *европском савешћу*, а свесно су се годинама спремале да у Европи изврше један препад и да место режима слободе и једнакости заведу режим ропства и тираније.

За тај срамни стуб привезане су Немачка, Аустро-Угарска, Бугарска и Турска.

Сем Немачке која се у цивилизацији успела само толико да вештине, науку и философију претвори у слушкиње Рата, све су остале или потпуно варварске као Турска или полуварварске као Аустро-Угарска.

Правда и Слобода не дају се угушити. Узалуд су оне ковале ланце да их спутају.

Савезници све боље притежу те одметнике од европског закона и савести и ми већ чујемо како им пуцају кости на Вердену и Трапезунту, а скоро ћемо чути како ће заупцати и на Струмици, Овчем Пољу и Петричу.

У овом ломљењу непријатељске снаге и охолости велику је заслугу и славу себи стекла малена Србија.

У страховитом вртлогу у коме се игра судбина највећих народа и држава, малена и преморена Србија била је прва која је мутила вуку воду. Вук, страшан и охол, на њу прво кидисава снагом која неколико пута превазилази снагу њену.

Она надчовечанским напором одбија од своје слободне земље две офанзиве и непријатеља тако туче да овај више и не сме да помишља на трећу. Најстарија царевина у Европи — апостолска Аустро-Угарска — клеца немоћна као Голијат пред Давидом. Она прети војним и моралним сломом. Треба је спасти по сваку цену, јер би њен слом поништио теорију да малени народи имају право на живот само онолико колико им допусте велики.

Тада се на српски фронт шаљу не апостолски већ пруски војници са њиховим прослављеним генералом Макензеном. Пред њих иде сва ратна немачка индустрија.

Познато нам је шта кошта Прусе њихов налет на Сави и Дунаву. Тешка артиљерија у Србији мало што може да помогне. Неуспех и пропаст је сигурна. Не само што је утонула аустријска звезда него ће потамнети и пруска. Једини је спас у комбинаваном нападу. Мора се несавладљива Србија напасти с леђа! У том по немачку силу и глас критичном тренутку прискаче Бугарска Немцима у помоћ. Отрвана завишћу и крвном мржњом она напада Србију која је не само однеговала њен национални препорођај него која је и своју крв пролевала за њену слободу, на Србију, савезницу Русије, која је њу — Бугарску из хаоса извукла и дала амбиције које је разапину и дапас, њој која није имала амбиције ни свога битицања.

Ако има греха ово је највећи.

Бугарска довелим Немце и Маџаре на Балкан није угасила само државни живот Србије него је истовремено угасила и своју самосталност као и самосталност осталих балканских држава. Она је мучки убица Србије и гробар балканске слободе.

Соколови са Куманова, Битоља и Брегалнице, са Цера и Рудника, поносити синови Албиона, несавладљиви хероји са Марне и Вердена, гробари су немоћни старци ситне и пакосне душе! Ипак удрите крепко, али имајте и милости!

КРВАВИ РЕЖИМ

На врло кратко време после угушених недела у Маџедонији, који су 1903 год. инспирирани од бугарске владе, и поставнути бугар. маџедонском организацијом избили, бугарска маџедонска организација, или боље рећи бугарска влада издала један меморандум.

Тај је меморандум раздат кабинетима Великих Сила, њиховим дипломатским представницима у Софији и иностранству. угледним политичким личностима, новинарима, књижевницима и у опште свима за које су Бугари мислили да су њихови пријатељи и онима од којих су могли изазвати ма и једну реч саучешћа о страдању „Бугарског“ народа у Маџедонији. Неуспели устанак хтели су надокнадити овим меморандумом, јер су рачунали да ће Турке у очима цивилизованог света представити као варваре и зликовце; затим је у меморандуму свака друга реч била: „Бугарски народ“, «Бугарска» Маџедонија, те су продирањем са својим именом имали неку врсту компензације за пораз, који им је донео негативан резултат једино из разлога што народ у Маџедонији није хтео чути за борбу те врсте.

Какве је муке и несреће народ у Маџедонији од бугарских комита претрпео после овога, што се није одазвао бугарској организацији није моје да овде сада износим. О томе би нам најјасније могли рећи: Они силни гробари ерских свештеника, учитеља, народних првака, као и многих

егзархиста који су посејани нарочито у крајевима: прилепском, битолском, кичевском, охридском, струмичком, дебарском, велешком, скопљанском, кратовском и т. д. и т. д.

Да, ти би нам гробови могли много казати из прошлости, али свеже хумке српских мученика које су сада тамо тако честе — увериће све оне, који су обманути бугарским лажима били, какав народ живи у Маџедонији и колико је бугарски. Факта бугарских зверстава, која се овде износе преставање верно зликовачку душу бугарску, којој „слава“ њених ортака Турака није дала мира, док их у зверствима није претекла. Каква је разлика између ова два сродна народа видеће се у даљем излагању.

Бугари у поменутом меморандуму за Турке на страни 29 веле: Зудуми крволочних Турака превазишли су све. Чаша се стрпљења била препунила. Даље се није могло чекати. Бешмашење жена, девојака на чак и старица било је у највећем јеку — убиства свакодневна. Апшења, вешања, отмице, паљевине да и не помињемо. Колико су ови зликовци далеко ишли види се по томе: што су у Доленцу (Демир-Хисарском) двоје деце на парчета искасапили, а пре тога мајци им дојке одсекли и мртве деди живој у уста трпали.

Цркве и манастире оскврнили. Породични живот нарушили. Имања Бугара присвојили, а друмом је могао ићи само онај који је главу у торбу метнуо. Разбојништва свакодневно

12) Слободан Петровић, син Драгутина Петровића, порезника, рођен 1903. год.

Примедба. У идућем броју донећемо онширан извештај о нашој деци, коју је, по налогу мисије Dr. Рајса, одвела г-ђица Комб у Лозану (Швајцарска).

РАЗНЕ ВЕСТИ

Генерал Макензен на нашем фронту

Генерал Макензен праћен вишим официрима немачким и једним одредом улана, обишао је грчку границу, код села Пополница, где је био на стражи један наредник и неколико грчких војника. По кајзеровом методу он је прво сликао грчке војнике а затим се и сам сликао са њима заједно.

Продужење мораторијума у Грчкој

Министарски Савет у Атини одлучио је да се мораторијум непромењен продужи до 12 јуна текуће године.

Оставка министра морине

Говори се, да грчки министар морине генерал Бундуриотис намерава да да оставку.

Последње вести

Са нашег фронта

Јуче су немачки авионами летели над свима нашим положајима. На неколико места су бацили бомбе не проузрокујући никакве штете.

Са француског фронта

На југу од Соме пана је артиљерија гађала немачке ровове који се налазе у Отонкуру. Западно од Мезе и Вевра кратка артиљеријска борба. Пешадија цела дана није узимала учешћа у борби.

Париз, 12. априла.

Велика борба траје већ 30 сати северо-западно од Вердена. Палети немачки били су заустављени нашом јаком ватром и морали су се повући у њихове ровове, остављајући на терену много мртвих и рањених, скоро 40 од сто ефикасности.

Руско војиште

Петроград, 12. априла.

Јака артиљеријска борба у области села Горбуновка. У Галицији непријатељски авионами бацили су неколико бомби на варош Тарнопов, један од тих авионами оборен.

Јерменски фронт

Руске трупе напредују западно од Трапезунда. Непријатељ који је покушао да заустави наше надирање био је свуда разбијен; и покушај непријатеља да пређе у офанзиву у области Мамахатуна пронао је.

У области Аккале-а одбили смо страшне турске нападе, причињавајући им велике губитке. Напавши га изненада, заузели смо један врло важан сектор.

Талијански извештај

Рим 12. априла

У пределу Тонале одбили смо три непријатељска напада.

У пределу западно од Селца имали смо знатног успеха, одузели смо један ров у дужини 358 метара.

Фон дер Голц мртав.

Данашњи „Опинион“ доноси једну вест из Женева, по којој је фон дер Голц убијен, а другу из Амстердама по којој је умро од запаљена мозга.

Италијани и Грци у Епиру

Рим, 11. априла. (службено)

Последњи гранични догађаја на граници Епира, којима немачка штампа преко Волфове агенције жели да прида нарочиту важност и озбиљност, рђаво су протумачени од стране грчке штампе. Право стање ствари је ово: један грчки подофицир и пет војника прешли су самоволно границу код Валоне. Заустављени су, разоружани од талијанских власти, али не злостављани, што се потврђује и њиховим саслушањем у Валони. По наредби генерала Праченгита предати су грчким властима на Крфу, као што је то био обичај и у ранијим случајевима.

Американци против Немачке

Од 600 чланова конгреса американоског, који је имао да решава о држању американоске владе према Немачкој, свега се троје изјаснило против политике председника Вилсона.

Гроф Андраши о Вердену

Париз, 12 април.

Враћајући се из Немачке, а после посете на Вердену, изјавио је гроф Андраши, да је променио мишљење о немачкој војсци. Кронпринц носи велику одговорност. Немачка војска не може да заузме Верден.

Пашић путује у Петроград

Опинион доноси вест да се г. Пашић креће за неколико дана за Петроград у специјалној мисији.

200.000 руских војника

Париз, 12. Април

Очекује се долазак 200.000 руских војника у Француску, који ће имати за задатак да појачају западни, египатски и балкански фронт. Не зна се тачно датум њиховог доласка.

Нов гувернер Галиције

Беч, 11. Април

Генерал Дилер (?) постављен је за гувернера Галиције.

Прокламација кнеза Вида

Крф, 12. април 1916.

У Елбасану растурене су прокламације кнеза Вида, којима позива народ на оданост и покорност и ступање у редове аустријске војске, као и добровољно полагање оружја.

Прокламацију потписао је кнез Вид, а носи према потпис, Цирададина, аустријског официра, и председника општине Елбасанске, добро познатог аустријског агента Ирфан-Беја.

Бивши председник Хасан-Беј ухапшен је у Каваји, а многи веома виђени Арнаути убијени су а међу њима налази се и Деар Ацовић из Лабунипта, срез струшки.

(Српски преписар)

Господо!

Препоручујемо Вам да пушите само

САЛОНИКА

ЦИГАРЕТЕ

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА . . . . 20 циг. 1 дин.
ПЕРФЕКЦИОН 24 « 1 «
БОГША . . . 24 « 0·80

Специјалитети:
МИРОДАТО 24 циг.
ЛЕДИ 24 « са зл. писком 0·65
24 « са плута писком 0·50
СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета 0·50

Дуван за луле. На продају свугде.

3—30

Поводом УСКРШЊИХ ПРАЗНИКА па и даље као никада до сада:

Најбоља роба, по умереној цени

уверите се и посетите

* * ТИРИНГ * *

улица Венизелос бр. 5.

— Елегантно — Солидно — Јевтино —

С тога у Солуну купујте све ваше потребе одела, обуће итд. код

ТИРИНГА

Ту ће те наћи: најбоље и најмодерније костиме, шешире, обућу, кошуље, чарапе, краватне, мириса итд., за госпође, господу и децу као и нарочите артикле за г.г. официре и војнике.

3—9

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

Највећа на Ориенту — 500 радника.

СПЕЦИЈАЛИТЕТИ:

НЕСТОС	КНИ	Дин. 1—
«	ГИУБЕК	« 0·80
«	ЈАКИ	« 0·65
«	АФРОС	« 0·50

3—

Пажња српској војсци

У Солуну је једина француска фирма чије је седиште у Паризу улица Лафајет бр. 126.

ОРОСДИ-БАН

Продаје све врсте конфекционе робе: одело, шешире итд. кухињско посуђе, све врсте намирница и деликатеса. Велико стовариште најбољих вина и ликера. Стога јој поклоните поверење. Услуга најсолиднија. Цене утврђене и умерене. Прима српски новац по дневном курсу.

ЦЕНТРАЛА улица Краља Ираклија

ФИЛИЈАЛИ: улица Венизелос бр. 4 и 8, где се говори и српски.

3—

ХОТЕЛ И ГОСТИОНИЦА
МАРСЕЉ ДО ЦАРИГРАДСКЕ
СТАНИЦЕ
БРАЋЕ ЧОМИЋА

— ИЗ БИТОЛА —
ПРИМЕРНА ЧИСТОБА. — УДОБНЕ СОБЕ.
ОДЛИЧНА КУЈНА — ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ.
3-3

I РЕДА

Империјал

ХОТЕЛ **Империјал**
У СОЛУНУ поред самога мора
Отвара се ускоро понова,
пошто је Енглеском штабу
истекао уговор о закупу.

Хотел остаје и даље под упра-
вом свима добро познатог дирек-
тора г. **ТАШКА ЧОМИЋА**.

ЧИСТОБА ЈЕ ПРИМЕРНА, СОБЕ ЕЛЕ-
ГАНТНЕ, ПОСЛУГА ТАЧНА А ЦЕНЕ КАО
И УВЕК УМЕРЕНЕ. 2-2

Стовариште женских шешира и
велики избор најмодерније робе
за даме

Д. ХРИСТИДЕ

СОЛУН

Улица Симицки бр. 17.

МЕЊАЧКА РАДЊА

Баруха Салтиела и С. Снапа

Препоручује се својом солидном рад-
њом, при размени свију врста нов-
чаних вредности по дневном курсу.

СОЛУН, УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС БР. 8.

Купујте прави и најбољи
дуван и цигарете

„КАВАЛА“

из фабрике

ПАПА АНАСТАСИЈУ

СОЛУН 3-3

Велика посластичарница**АЛМОЗНИНО**

улица Венизелос

Спрема за ускршње празнике све вр-
сте одличних послastiца, колача,
бисквита, изврсног укуса и увек све-
жих. С тога многобројне муштерије
неће пропустити прилику да похитају
и пазаре унапред уверени да ће бити
потпуно задовољени.

Велико стовариште

МОДНЕ И ГАЛАНТЕРИСКЕ РОБЕ

најлепше, најсолидније и
најмодерније по строго у-
тврђеној цени

можете купити код

КОФАСА ХРИСИКОПУЛОСА

СОЛУН

3-3

М. И С. БУРДА

ЈУВЕЛИРИ

РАДЊА ОСНОВАНА 1880 ГОД.

Велики избор Дијаманата, Бисера и
Драгог камења. Злата и сребра,
накита, часовника и т. д.

Улица Венизелос бр. 55.

— СОЛУН —

2-2

ЗУБНО ЛЕКАРСКА КЛИНИКА

ЈОВАНА Н. ХАЦИ ВАСИЛИЈА
ДОКТОР МЕДИЦИНЕ

ЈЕДИНИ ЗУБНИ ЛЕКАР КОЈИ ЈЕ ИЗУЧА-
ВАО СПЕЦИЈАЛНО БОЛЕСТИ УСТА И ЗУБА
У ПАРИЗУ.

ПРИМА ПРЕКО ЦЕЛОГ ДАНА
У СВОЈОЈ КЛИНИЦИ УЛИЦА КЕЈ БР. 49.

— СОЛУН —

3-3

ЗА НАСТУПАЈУЋУ СЕЗОНУ**Радња „HIGH LIFE“****Браће Хр. Наума**

СОЛУН, — УЛ. ВЕНИЗЕЛОС БР. 14.

Најсолиднија радња и стовари-
ште свилене робе за хаљине и блу-
зе, велики избор штофова за ко-
стиме и кројаче; разне вулене и
памучне робе. Најпознатији ка-
лико и бело платно за рубље на-
рочите каквоће и т. д. 3-3

Уредништво „Велике**Србије“** прима огласе

по умереној цени.

За српску војску, г.г. официре
и савезнике

Цигарете „СРБИЈА“

најбоље су јер су израђене од најбољег и пра-
вог дувана „Кавала“ и удешене према старим
српским цигаретама у кутијама од по 24 ком.

по цени: 1.40; 1.—; 0.65 и 0.50 дин.

Дуван „Морава“ пакло 25 грама 0.30 дин.

Продавница у пасажу Бен Рубен бр. 25

| спрат иза хотел „Телеграфа“.

3-10

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА и К^о ЛТД.

СОЛУН

Највеће стовариште:

Позаментерија, чарапа, бижутерије, мириса, чипака,
пантлика, платна, мушема. Париских артикала,
женске конфекције, гвожђарије итд.

Цена утврђена.

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

3-3

КОД МАЈЕРА

— УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС —

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ ГОТОВОГ ОДЕЛА, ПАНТАЛОНА,
КАПУТА И Т. Д. ЗА ГОСПОДУ И ДЕЧАКЕ.

ВЕЛИКИ И БОГАТ ИЗБОР: ХАЉИНА, КОСТИМА, БЛУЗА,
ХАЉИНИЦА И Т. Д. ЗА ГОСПОЂЕ И ДЕВОЈЧИЦЕ. —

ПРИСПЕЛА ЈЕ ЧУВЕНА АМЕРИКАНСКА ОБУЋА

„РЕГАЛ“

3-4

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„АТЛАС“

Ники дин 1.—, Елпис 0.80, Аристократ 0.65, Генед-
же 0.50, Македонски 0.35.

Продају се свугде

ФИЛИЈАЛ УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС 12.

3-8

Деликатесна радња

М. МАЈО КАСУТО и К^о

УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС БР. 4а.

НАМИРНИЦЕ ПО ИЗБОРУ

Радња је снабдевена свима врстама сирева,
салами, шунки, ликера, шампањера, вина, чо-
коладе и осталих деликатеса.

ЦЕНЕ БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ

ГОВОРИ СЕ СРПСКИ